

PREDLOG

Na osnovu člana 67 stav 2 Zakona o bezbjednosti hrane („Službeni list CG“ broj 59/26) Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2026. godine donijela je

UREDBU O BLIŽIM ZAHTJEVIMA ZA HIGIJENU HRANE ZA ŽIVOTINJE*

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se bliži zahtjevi za higijenu hrane za životinje na nivou primarne proizvodnje sa pratećim djelatnostima i nakon primame proizvodnje u pogledu objekta, opreme, zaposlenih lica, proizvodnje, kontrole kvaliteta, načina praćenja dioksina, sadržaja, načina vođenja i čuvanja evidencija o proizvodnji, nabavke i prodaje hrane za životinje, dobre higijenske prakse, uključujući i skladištenje i transport.

Primjena

Član 2

(1) Ova uredba primjenjuje se na poslovanje subjekata u poslovanju sa hranom za životinje na svim nivoima, počevši od primarne proizvodnje hrane za životinje zaključno sa stavljanjem na tržište hrane za životinje, ishranu životinja koje se koriste za proizvodnju, uvoz i izvoz hrane za životinje.

(2) Ova uredba ne primjenjuje se na:

- 1) proizvodnju hrane za životinje za potrebe vlastitog gazdinstva;
- 2) proizvodnju hrane za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane za potrebe vlastitog gazdinstva;
- 3) proizvodnju hrane za životinje koje se ne uzgajaju za proizvodnju hrane;
- 4) direktno snabdjevanje malim količinama primarnih proizvoda kojima proizvođač snabdijeva krajnjeg potrošača ili lokalni maloprodajni objekat koji direktno snabdijeva krajnjeg potrošača;
- 5) ishranu životinja koje se ne uzgajaju za proizvodnju hrane;
- 6) direktno snabdijevanje manjim količinama hrane za životinje iz primarne proizvodnje od strane proizvođača na lokalnom nivou lokalnim poljoprivrednim gazdinstvima za upotrebu na tim gazdinstvima;
- 7) maloprodaju hrane za kućne ljubimce.

(3) Ako je određena hrana za životinje, uključujući i hranu za životinje koje se ne koriste za proizvodnju hrane, opasna po zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili za okolinu, ova uredba primjenjuje se uz potrebna prilagođavanja (*mutatis mutandis*).

Hrana

Član 3

(1) Hrana je svaka supstanca ili proizvod, prerađen, djelimično prerađen ili neprerađen koji je namijenjen za ishranu ljudi ili se može očekivati da će se koristiti za ishranu ljudi.

(2) Hrana obuhvata i piće, žvakaće gume i druge supstance, uključujući i vodu koja se namjenski koristi, odnosno ugrađuje u hranu tokom proizvodnje, pripreme ili obrade i koja

ispunjava na kontrolnim tačkama propisane vrijednosti parametara za vodu u skladu sa posebnim propisom kojim je uređen kvalitet vode namijenjene za ljudsku potrošnju.

(3) Hranom se ne smatraju:

- 1) hrana za životinje;
- 2) žive životinje, osim ako su pripremljene za stavljanje u promet, radi ishrane ljudi;
- 3) biljke prije žetve, berbe ili ubiranja plodova;
- 4) medicinski proizvodi u skladu sa zakonom kojim su uređeni lijekovi i medicinska sredstva;
- 5) kozmetički proizvodi u skladu sa posebnim propisom;
- 6) duvan i duvanski proizvodi;
- 7) narkotici ili psihotropne supstance u skladu sa Jedinstvenom Konvencijom Ujedinjenih Nacija o narkoticima iz 1961. godine i Konvencije Ujedinjenih Nacija o psihotropnim supstancama iz 1971. godine;
- 8) rezidue i kontaminenti;
- 9) medicinskih sredstava u skladu sa zakonom kojim se uređuju medicinska sredstva.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

1) **propisi o hrani** su zakoni i drugi propisi koji uređuju pitanje hrane, uopšteno, posebno bezbjednost hrane, na nacionalnom nivou, obuhvata sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane, kao i hrane za životinje koja se proizvodi ili kojom se hrane životinje za proizvodnju hrane;

2) **preduzeće za poslovanje sa hranom** je bilo koje preduzeće, bez obzira na to ostvaruje li dobit ili ne i je li javno ili privatno, u sklopu kojeg se izvršavaju poslovi vezani za bilo koju fazu proizvodnje, prerade i distribucije hrane;

3) **hrana za životinje** je svaka supstanca ili proizvod, uključujući i dodatke hrani za životinje, prerađen, djelimično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je za ishranu životinja;

4) **preduzeće za poslovanje sa hranom za životinje** je bilo koje poduzeće, bez obzira na to ostvaruje li dobit ili ne i je li javno ili privatno, u okviru kojega se izvršavaju poslovi proizvodnje, izrade, prerade, skladištenja, prijevoza i distribucije hrane za životinje, uključujući proizvodnju, preradu i skladištenje hrane za životinje na vlastitom gazdinstvu;

5) **subjekt u poslovanju sa hranom za životinje** je fizičko ili pravno lice odgovorna da obezbjedi ispunjavanje zahtjeva zakona o hrani unutar preduzeća za poslovanje sa hranom za životinje koji ona nadzire;

6) **maloprodaja** znači postupanje sa hranom i/ili njezina prerada i njeno skladištenje na mjestu prodaje ili isporuke krajnjem potrošaču, a uključuje distribucijske terminale, snabdijevanje pripremljenom hranom, fabričke kantine, sandbijevanje hranom u institucijama, restorane i slične objekte u kojima se služi hrana, prodavnice, supermarkete i veleprodajne trgovine;

7) **stavljanje na tržište** znači držanje hrane ili hrane za životinje u cilju prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili svaki drugi oblik prijenosa, bez obzira na to je li besplatan ili nije, kao i prodaju, distribuciju i druge oblike prijenosa kao takve;

8) **rizik** je mogućnost vjerovatnoće štetnog uticaja na zdravlje i težina tog uticaja, koji je posljedica opasnosti;

9) **analiza rizika** znači postupak koji se sastoji od tri međusobno povezane komponente: procjene rizika, upravljanja rizikom i obavještanja o riziku;

10) **upravljanje rizikom** je proces, odvojen od procjene rizika, koji procjenjuje mogućnosti postupanja u saradnji sa zainteresovanim stranama, uzimajući u obzir procjenu rizika i druge odgovarajuće faktore, a ako je potrebno i proces izbora odgovarajućih preventivnih i kontrolnih mjera;

11) **obavješćavanje o riziku** je interaktivna razmjena informacija i mišljenja tokom procesa analize rizika o opasnostima i rizicima, s rizikom povezanim faktorima i percepciji o riziku, između procjenitelja rizika, upravljača rizikom, potrošača, proizvođača hrane i hrane za životinje, akademske zajednice i drugih zainteresovanih strana, uključujući tumačenje nalaza procjene rizika i osnovu za donošenje odluka pri upravljanju rizikom;

12) **opasnost** je biološki, hemijski ili fizički agens u hrani ili hrani za životinje ili stanje hrane ili hrane za životinje s mogućnošću štetnog djelovanja na zdravlje;

13) **sljedivost** znači mogućnost ulaženja u trag hrani, hrani za životinje, životinji za proizvodnju hrane ili tvari koja je namijenjena ugrađivanju ili se očekuje da će se ugraditi u hranu ili hranu za životinje, kroz sve faze proizvodnje, prerade i distribucije;

14) **faza proizvodnje, prerade i distribucije** je svaka faza, uključujući uvoz, počevši od primarne proizvodnje hrane i zaključno s njezinim skladištenjem, prijevozom, prodajom ili snabdijevanjem krajnjeg potrošača, te gdje je to primjenjivo, uvoz, proizvodnju, izradu, skladištenje, prijevoz, distribuciju, prodaju i snabdijevanje hranom za životinje

15) **primarna proizvodnja** znači proizvodnja, obrađivanje ili uzgoj primarnih proizvoda, uključujući žetvu, berbu ili ubiranje plodova, mužu i uzgoj životinja prije klanja. To uključuje i lov i ribolov i sakupljanje divljih plodova i biljaka;

16) **krajnji potrošač** je krajnji potrošač hrane koji tu hranu ne koristi niti u jednoj fazi poslovanja sa hranom.

17) **higijena hrane za životinje** su mjere i uslovi potrebni za kontrolu rizika i obezbjeđivanje prikladnosti hrane za životinje u ishrani životinja, u skladu s njezinom predviđenom upotrebom;

18) **subjekt** u poslovanju sa hranom za životinje je fizičko ili pravno lice odgovorno da obezbjedi da se zahtjevi iz ove uredbe ispunjavaju u okviru poslovanja sa hranom za životinje kojim upravlja;

19) **dodatak hrani za životinje** su supstance ili mikroorganizmi odobreni u skladu sa propisima o dodacima hrani za životinje koji se koriste u ishrani životinja

20) **objekti** su svaka jedinica poslovanja sa hranom za životinje;

21) **primarna proizvodnja hrane za životinje** znači proizvodnja poljoprivrednih proizvoda, uključujući uzgoj, žetvu, mužu, uzgoj životinja (prije klanja) ili ribolov, isključivo za dobijanje proizvoda koji nakon žetve, ubiranja ili ulova ne podliježu nijednom drugom postupku osim jednostavne fizičke obrade.

Opšte obaveze

Član 5

(1) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su da obezbijede da se sve faze proizvodnje, prerade i distribucije koje su pod njihovim nadzorom sprovode u skladu sa domaćim zakonodavstvom i dobrom praksom.

(2) Pri ishrani životinja koje se koriste za proizvodnju hrane, poljoprivrednici su dužni da preduzmu mjere i sprovode postupke kako bi opasnost od biološke, hemijske i fizičke kontaminacije hrane za životinje, životinja i životinjskih proizvoda sveli na najmanji mogući nivo.

Posebne obaveze

Član 6

(1) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju poštovati odredbe iz Priloga 1 kad se odnose na poslove koje oni obavljaju za operacije na nivou primarne proizvodnje hrane za životinje i sljedeće povezane operacije:

- 1) prevoz, skladištenje i postupanje s primarnim proizvodima na mjestu proizvodnje;
- 2) poslove prevoza pri isporuci primarnih proizvoda od mjesta proizvodnje do objekta;
- 3) miješanje hrane za životinje isključivo za potrebe vlastitih poljoprivrednih gazdinstava, bez upotrebe veterinarskih lijekova ili međuproizvoda kako su definisani u propisima koji uređuju mediciniranu hranu za životinje, kao ni dodataka hrani za životinje ili premiksa, osim silažnih dodataka hrani za životinje.

(2) Za postupke koji nisu navedeni u stavu 1 ovog člana, uključujući miješanje hrane za životinje isključivo za potrebe vlastitih poljoprivrednih gazdinstava uz upotrebu veterinarskih lijekova ili međuproizvoda kako su definisani u propisima koji uređuju mediciniranu hranu za životinje ili dodatke hrani za životinje ili premikse, osim silažnih dodataka hrani za životinje, subjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su da posluju u skladu sa Prilogom 2.

(3) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su da:

- 1) se pridržavaju posebnih mikrobioloških kriterijuma;
- 2) preduzimaju mjere ili usvajaju postupke neophodne za postizanje specifičnih ciljeva.

(4) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje mogu koristiti vodiče iz člana 18 ove uredbe kao pomoć pri ispunjavanju svojih obveza iz ove uredbe.

(5) Pri ishrani životinja koje se koriste za proizvodnju hrane, porodična poljoprivredna gazdinstva moraju se pridržavati odredaba određenih u Prilogu 3.

(6) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje uključujući porodična poljoprivredna gazdinstva dužni su da nabavljaju i upotrebljavaju hranu za životinje samo iz objekata koji su registrovani i/ili odobreni u skladu s ovom uredbom.

Sistem analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP)

Član 7

(1) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje koji sprovode postupke, osim u slučajevima iz člana 6 stav 1 ove uredbe dužni su izraditi, sprovesti i stalno održavati pisane postupke ili postupke koji se zasnivaju na načelima Sistema analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka (u daljem tekstu: HACCP).

(2) Načela iz stava 1 ovog člana su sljedeća:

- 1) identifikovati svaku opasnost koja se mora spriječiti, ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu mjeru;
- 2) identifikovati kritične kontrolne tačke u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije u kojima je nadzor obavezan kako bi se rizik spriječio ili uklonio ili se smanjio na prihvatljivu mjeru;
- 3) utvrditi kritične granice na kritičnim kontrolnim tačkama koje određuju prihvatljivost od neprihvatljivosti kad je riječ o sprječavanju, uklanjanju ili smanjenju utvrđenih rizika;
- 4) utvrditi i sprovesti efikasne postupke praćenja na kritičnim kontrolnim tačkama;
- 5) uvesti korektivne mjere kad praćenje ukaže da kritična tačka nije pod nadzorom;
- 6) sprovesti redovne postupke za provjeru jesu li mjere iz tač. 1 do 5 ovog stava potpune i djeluju li efikasno;
- 7) prikupiti dokumente i uspostaviti evidenciju koja je srazmjerna prirodi i veličini poslovanja sa hranom za životinje kako bi se pokazala efikasna primjena mjera iz tač. 1 do 6 ovog stava.

(3) Kod bilo koje promjene proizvoda, procesa ili bilo koje faze proizvodnje, prerade, skladištenja i distribucije, subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju preispitati svoj postupak i uvesti potrebne promjene.

(4) Kao dio sistema postupaka iz stava 1 ovog člana, subjekti u poslovanju sa hranom za životinje mogu primjenjivati vodiče dobre prakse zajedno s vodičima o primjeni HACCP-a, razrađenim u skladu s članom 18 ove uredbe.

Dokumentacija o sistemu HACCP-a

Član 8

(1) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su:

1) dostaviti organu uprave nadležnom za bezbjednost hrane (u daljem tekstu: Uprava) podatke ispunjenosti uslova iz člana 7 ove uredbe u obliku u kojem to zatraži Uprava;

2) obezbjediti da su svi dokumenti u kojima se opisuju postupci izrađeni u skladu sa članom 7 ove uredbe u svakom trenutku ažurirani.

(2) Uprava uzima u obzir prirodu i opseg poslovanja pri utvrđivanju zahtjeva navedenog u stavu 1 tačka 1 ovog člana.

(3) Detaljni postupci za sprovođenje ovog člana mogu se donijeti kako bi određenim subjektima u poslovanju sa hranom za životinje olakšali sprovođenje načela HACCP-a izrađenih u skladu sa čl. 18 i 19 ove uredbe u smislu usklađivanja sa zahtjevima iz člana 7 stav 1 ove uredbe.

Službena kontrola, prijava i registracija

Član 9

(1) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju sarađivati sa Upravom u skladu sa zakonom.

(2) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju:

1) prijaviti Upravi svaki objekat koji je pod njihovim nadzorom, koji djeluje u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade, skladištenja, prevoza ili distribucije hrane za životinje u obliku u kojem to Uprava traži radi registracije;

2) dostaviti Upravi ažurne podatke o svakom objektu koji je pod njihovim nadzorom iz tačke 1 ovog stava, uključujući prijavljivanje Upravi svake veće promjene djelatnosti kao i svakog zatvaranja postojećeg objekta.

(3) Uprava vodi registar ili registre objekata u poslovanju sa hranom za životinje.

Odobranje objekata u poslovanju sa hranom za životinje

Član 10

Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su da obezbjede odobrenje Uprave za objekte pod njihovim nadzorom kada:

1) se u takvim objektima obavlja jedna od sljedećih djelatnosti:

- proizvodnja i/ili stavljanje na tržište dodataka hrani za životinje koji su obuhvaćeni propisima o dodacima hrani za životinje ili proizvoda obuhvaćenih propisima o određenim proizvodima koji se koriste u ishrani životinja navedenih u poglavlju 1 Priloga 4;

- proizvodnja i/ili stavljanje na tržište premiksa pripremljenih upotrebom dodataka hrani za životinje navedenih u poglavlju 2 Priloga 4;

- proizvodnja i/ili stavljanje na tržište ili proizvodnja isključivo za potrebe vlastitog poljoprivrednog gazdinstva krmnih smješa upotrebom dodataka hrani za životinje ili premiksa koji sadrže dodatke hrani za životinje navedene u poglavlju 3 Priloga 4;

- 2) se odobrenje traži u skladu sa domaćim zakonodavstvom; ili
- 3) se odobrenje traži od strane subjekta u poslovanju hranom za životinje.

Zahtjevi

Član 11

Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje ne mogu poslovati bez:

- 1) registracije propisane članom 9 ove uredbe; ili
- 2) odobrenja, kad se odobrenje traži u skladu sa članom 10 ove uredbe.

Odobrovanje objekata

Član 12

(1) Uprava odobrava objekte samo kad se pregledom na licu mjesta prije započinjanja neke djelatnosti pokaže da objekti ispunjavaju relevantne zahtjeve iz ove uredbe.

(2) Uprava može odobriti uslovno odobrenje ako se, na osnovu posjete na licu mjesta, utvrdi da objekat ispunjava sve zahtjeve u pogledu infrastrukture i opreme.

(3) Trajno odobrenje dodeljuje se samo ako se, na osnovu nove posjete na licu mjesta sprovedene u roku od tri meseca od dodjele uslovnog odobrenja, utvrdi da objekat ispunjava i ostale zahtjeve navedene u stavu 1 ovog člana.

(4) Ako je ostvaren jasan napredak, ali objekat i dalje ne ispunjava sve ove zahtjeve, Uprava može produžiti uslovno odobrenje.

(5) Uslovno odobrenje ne može trajati duže od ukupno šest mjeseci.

Privremena suspenzija registracije ili odobrenja

Član 13

(1) Uprava će privremeno suspendovati registraciju ili odobrenje objekta za jednu, više ili sve njegove delatnosti, ako se utvrdi da objekat više ne ispunjava uslove koji se primjenjuju na te djelatnosti, sve dok objekat ponovo ne bude ispunjavao te uslove.

(2) Ako uslovi iz stava 1 ovog člana ne budu ispunjeni u roku od jedne godine, Uprava će postupiti u skladu sa članom 14 ove uredbe.

Opoziv registracije ili odobrenja

Član 14

Uprava će poništiti registraciju ili odobrenje objekta, za obavljanje jedne ili više djelatnosti, kada:

- 1) preduzeće prestane sa jednom ili više svojih djelatnosti;
- 2) se utvrdi da objekat za period od jedne godine nije ispunio uslove koji se primjenjuju na njegove djelatnosti;
- 3) su utvrđeni ozbiljni nedostaci ili je proizvodnja u preduzeću morala više puta da se zaustavi, a subjekt u poslovanju sa hranom za životinje još uvek nije u stanju da pruži adekvatne garancije u vezi sa budućom proizvodnjom.

Izmjene registracije ili odobrenja objekta

Član 15

Uprava će na zahtjev izmjeniti registraciju ili odobrenje objekta u slučaju kada objekat dokaže sposobnost da razvija djelatnosti koje su dodatne djelatnosti uz one za koje je registrovan ili odobren ili za djelatnosti koje ih zamjenjuju.

Izuzete od obaveze pregleda na licu mjesta

Član 16

(1) Od obaveze pregleda na licu mjesta izuzimaju se ona poslovanja sa hranom za životinje čija je djelatnost ograničena isključivo na trgovanje i koja ne drže proizvode u svojim prostorijama.

(2) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju Upravi dati izjavu, u obliku o kojem odlučuje Uprava, da hrana za životinje koju stavljaju na tržište ispunjava uslove ove uredbe

Registar registrovanih i odobrenih objekata

Član 17

(1) Uprava za objekte koje je registrovalo u skladu s članom 9 ove uredbe vodi Registar registrovanih objekata sa svakom registrovanom djelatnošću.

(2) Objekti koje je Uprava odobrio u skladu s članom 12 ove uredbe upisuju se u Registar odobrenih objekata s pripadajućim brojem odobrenja.

(3) Evidencija objekata u listama iz st. 1 i 2 ovog člana ažurira se u skladu sa odlukama iz čl. 13, 14 i 15 ove uredbe radi suspenzije, povlačenja ili izmjene registracije ili odobrenja.

(4) Registar iz stava 2 ovog člana mora biti sastavljen u skladu sa Prilogom 5.

(5) Registri iz st. 1 i 2 ovog člana moraju biti učinjeni javno dostupnim.

Izrada, distribucija i upotreba vodiča

Član 18

(1) Distribuciju i korištenje nacionalnih vodiča podstiče Uprava.

(2) Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje te vodiče mogu upotrebljavati dobrovoljno.

Nacionalni vodiči

Član 19

Kada se razvijaju nacionalni vodiči dobre prakse, oni se razvijaju i distribuiraju od strane sektora poslovanja hranom za životinje:

- 1) u konsultaciji sa predstavnicima Uprave i korisničke grupe;
- 2) imajući u vidu relevantne kodekse prakse iz Codex Alimentarius; i
- 3) kada se odnose na primarnu proizvodnju hrane za životinje, imajući u vidu zahteve iz Priloga 1.

Uvoz

Član 20

Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje koji uvoze hranu za životinje dužni su da obezbjede da se uvoz odvija u skladu sa sljedećim uslovima:

- 1) da se zemlja otpreme nalazi na popisu zemalja iz kojih je uvoz hrane za životinje dozvoljen i koji je sastavljen u skladu sa propisima kojima se uređuju službene kontrole koje se sprovode radi provjeravanja poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje kao i propisa o zdravlju i dobrobiti životinja;

2) da se objekat otpreme nalazi na popisu koji sastavlja i ažurira zemlja izvoznica u skladu sa propisima o službenim kontrolama koje se sprovode radi provjeravanja poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje kao i propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, na kojem su navedeni objekti iz kojih je uvoz hrane za životinje dozvoljen;

3) hrana za životinje proizvedena je u objektu otpreme ili u drugom objektu koji se nalazi na popisu iz tačke 2 ovog stava ili je proizvedena u Evropskoj uniji; i

4) hrana za životinje ispunjava:

- zahtjeve utvrđene u ovoj uredbi i drugim propisima kojim se utvrđuju pravila za hranu za životinje,

- uslove koje Crna Gora priznaje barem kao ekvivalentne zahtjeve njima,

- zahtjeve sadržane u sporazumu između Crne Gore i zemlje izvoznice, ako takav sporazum postoji.

Novčane kazne

Član 21

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne obezbjede da se sve faze proizvodnje, prerade i distribucije koje su pod njihovim nadzorom sprovode u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i dobrom praksom (član 5 stav 1);
- 2) pri ishrani životinja koje se koriste za proizvodnju hrane, poljoprivrednici ne preduzimaju mjere i ne sprovode postupke kako bi opasnost od biološke, hemijske i fizičke kontaminacije hrane za životinje, životinja i životinjskih proizvoda sveli na najmanji mogući nivo (član 5 stav 2);
- 3) ne poštuju postupke koji nisu navedeni u članu 6 stav 1 ove uredbe, uključujući miješanje hrane za životinje isključivo za potrebe vlastitih poljoprivrednih gazdinstava uz upotrebu veterinarskih lijekova ili međuproizvoda kako su definisani u propisima koji uređuju mediciranu hranu za životinje ili dodatka hrani za životinje ili premiksa, osim silažnih dodatka hrani za životinje, subjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su da posluju u skladu sa Prilogom 2 (član 6 stav 2);
- 4) se ne pridržavaju posebnih mikrobioloških kriterijuma i preduzimaju mjere ili usvajaju postupke neophodne za postizanje specifičnih ciljeva (član 6 stav 3);
- 5) ne nabavljaju i upotrebljavaju hranu za životinje iz objekata koji su registrovani i/ili odobreni u skladu sa ovom uredbom (član 6 stav 6);
- 6) ne izradi, sprovodi i stalno održava pisane postupke ili postupke koji se zasnivaju na načelima HACCP-a (član 7 stav 1);
- 7) ne dostavljaju Upravi podatke o ispunjenosti uslova iz člana 7 ove uredbe u obliku u kojem to zatraži Uprava, i ne obezbjedi da su svi dokumenti u kojima se opisuju postupci izrađeni u skladu sa članom 7 ove uredbe u svakom trenutku ažurirani (član 8 stav 1);
- 8) ne obezbijede odobrenje Uprave za objekte u skladu sa članom 10 ove uredbe;
- 9) ne obezbijede da se uvoz odvija u skladu sa članom 20 ove uredbe.

(2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.

(3) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.

(4) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 3.000 eura.

Prilozi
Član 22

Prilozi 1 do 5 čine sastavni dio ove uredbe.

Prestanak važenja
Član 23

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o bližim zahtjevima za higijenu hrane za životinje („Službeni list CG“ br. 32/16 i 14/25).

Stupanje na snagu
Član 24

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovu uredbu prenijeta je Regulatorna (EU) br. 183/2005 Evropskog parlamenta i vijeća od 12. januara 2005. godine o utvrđivanju zahtjeva u pogledu higijene hrane za životinje/Regulation (EC) no 183/2005 of the European Parliament and of the Council of 12 January 2005 laying down requirements for feed hygiene

Broj:
Podgorica, 2026. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,
Mr Miloško Spajić

PRIMARNA PROIZVODNJA DIO A

Zahtjevi poslovanja sa hranom za životinje na nivou primarne proizvodnje hrane za životinje iz člana 5 stav 1

I. Odredbe o higijeni

1. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje odgovorni za primarnu proizvodnju hrane za životinje moraju obezbjediti da se njihovim djelovanjem sprečavaju, otklone ili na najmanju moguću mjeru svode rizici koji mogu ugroziti bezbjednost hrane za životinje.

2. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju obezbjediti, što je više moguće, da se primarni proizvodi proizvode, pripremaju, čiste, pakuju, skladište i prevoze pod njihovim nadzorom zaštićeni od kontaminacije i kvarenja.

3. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju da ispune obaveze iz tačaka 1. i 2. postupajući u skladu s odgovarajućim propisima domaćeg zakonodavstva koje se odnose na kontrolu rizika i uključuju:

(i) mjere za kontrolu opasnih kontaminacija, kao što su one koje potiču iz vazduha, zemljišta, vode, đubriva, sredstava za zaštitu biljaka, biocida, veterinarskih lijekova, kao i rukovanja i odlaganja otpada; i

(ii) mjere koje se odnose na zdravlje biljaka, zdravlje životinja i zaštitu životne sredine, a koje imaju implikacije po bezbjednost hrane za životinje, uključujući programe za praćenje i kontrolu zoonoza i zoonotskih agenasa.

Gdje je to prikladno, subjekti u poslovanju sa hranom za životinje treba da preduzmu odgovarajuće mjere, naročito:

(a) da održavaju čistoću i, gde je potrebno nakon čišćenja, da dezinfikuju na odgovarajući način prostorije, opremu, kontejnere, gajbe i vozila koja se koriste za proizvodnju, pripremu, razvrstavanje, pakovanje, skladištenje i transport stočne hrane;

(b) da obezbjede, kada je potrebno, higijenske uslove za proizvodnju, transport i skladištenje, kao i čistoću same stočne hrane;

(c) da koriste čistu vodu kad god je potrebno kako bi se sprečila opasna kontaminacija;

(d) da, u najvećoj mogućoj mjeri, spriječe opasnosti od kontaminacije od strane životinje i štetocine;

(e) da otpad i opasne supstance skladište i rukovode njima odvojeno i sigurno, kako bi se sprečila opasnost od kontaminacije;

(f) da obezbjede da materijali za pakovanje ne budu izvor opasne kontaminacije hrane za životinje;

(g) da uzmu u obzir rezultate relevantnih analiza sprovedenih na uzorcima uzetim od primarnih proizvoda ili drugih uzoraka relevantnih za bezbjednost hrane za životinje

II. Vođenje evidencije

Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su da vode evidenciju o mjerama preduzetim za kontrolu opasnosti, na odgovarajući način i tokom odgovarajućeg perioda, u skladu sa prirodom i obimom poslovanja sa hranom za životinje. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju učiniti relevantne informacije iz ove evidencije dostupnim nadležnom organu

2. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju, između ostalog, voditi evidenciju o:

(a) bilo kojoj upotrebi sredstava za zaštitu bilja i biocida;

(b) upotrebi genetski modifikovanih sjemena;

(c) bilo kojem pojavljivanju štetočina ili bolesti koje mogu uticati na bezbjednost primarnih

proizvoda;

(d) rezultatima svih analiza izvršenih na uzorcima uzetim iz primarnih proizvoda ili drugih uzoraka uzetih u dijagnostičke svrhe, koji imaju značaj za bezbjednost stočne hrane;

(e) porijeklu i količini svakog unosa hrane za životinje, kao i određitu i količinama sve proizvedene hrane za životinje koja izlazi iz objekata.

3. Ostale osobe, kao što su veterinari, agronomi i tehničari na farmi, mogu pomagati subjektima u poslovanju sa hranom za životinje u vođenju evidencija koje se odnose na aktivnosti koje obavljaju na farmi.

DIO B

Preporuke za vodič dobre prakse

Kada se izrađuju nacionalni vodiči na koje se upućuje u Poglavlju III ove Uredbe, oni treba da sadrže smjernice za dobre prakse u kontroli opasnosti u primarnoj proizvodnji hrane za životinje

2. Vodiči za dobre prakse treba da obuhvate odgovarajuće informacije o opasnostima koje nastaju u primarnoj proizvodnji hrane za životinje i o mjerama za kontrolu tih opasnosti, uključujući relevantne mjere utvrđene u domaćem zakonodavstvu ili u nacionalnim programima, kao što su:

(a) kontrola kontaminacije mikotoksinima, teškim metalima, radioaktivnim materijalima;

(b) kontrola korištenja vode, organskog otpada i đubriva;

(c) pravilna i odgovarajuća upotreba sredstava za zaštitu bilja i biocida, i njihova sljedljivost;

(d) pravilna i odgovarajuća upotreba veterinarskih lijekova i dodataka ishrani, i njihova sljedljivost;

(e) priprema, skladištenje i sljedljivost krmnog materijala;

(f) pravilno odlaganje uginulih životinja, otpada i ostataka;

(g) zaštitne mjere za sprječavanje unošenja zaraznih bolesti prenosivih na životinje putem hrane, kao i svaka obaveza obavještanja nadležnog organa;

(h) procedure, prakse i metode koje obezbjeđuju da hrana za životinje bude proizvedena, pripremljena, upakovana, skladištena i transportovana u odgovarajućim higijenskim uslovima, uključujući efikasno čišćenje i suzbijanje štetočina;

(i) detalji u vezi sa vođenjem evidencije.

**ZAHTJEVI POSLOVANJA SA HRANOM ZA ŽIVOTINJE, OSIM ZA POSLOVANJA NA
NIVOU PRIMARNE PROIZVODNJE HRANE ZA ŽIVOTINJE IZ ČLANA 5 STAV 1
DEFINICIJE**

Za potrebe ovog Priloga primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) Serija označava prepoznatljivu količinu hrane za životinje za koju je utvrđeno da ima zajedničke karakteristike, kao što su porijeklo, vrsta hrane za životinje, vrsta pakovanja, pakovalac, pošiljalac ili označavanje, a u slučaju proizvodnog procesa, jedinica proizvodnje iz jedne fabrike koja koristi jednake proizvodne parametre ili više takvih jedinica, kada se proizvode uzastopno i skladište zajedno;

(b) proizvodi dobijeni iz ulja i masti su svi proizvodi dobijeni direktno ili indirektno od sirovih ili otpadnih ulja i masti dobijenih oleohemijskom ili biodizelskom preradom ili destilacijom, hemijskim ili fizičkim rafinisanjem, osim

— rafiniranih ulja,

— proizvoda dobijenih od rafiniranih ulja

i

— dodatka hrani za životinje;

(c) miješanje masti znači proizvodnja krmnih smješa ili, u slučaju svih sastavnih dijelova iz istog unosa u Katalogu hraniva koji je sastavni dio propisa koji reguliše oblast hraniva i krmnih smješa koje se stavljaju na tržište za ishranu životinja koji su dobijeni od iste biljne ili životinjske vrste, hraniva, i to miješanjem sirovih ulja, rafiniranih ulja, životinjskih masti, otpadnih ulja od subjekata u poslovanju sa hranom koji su regulisani propisima koji uređuju higijenu hrane ili od njih dobijenih proizvoda za proizvodnju miješanog ulja ili masti, uz izuzetak

— isključivog skladištenja dosljednih serija i

— isključivog miješanja rafiniranih ulja;

(d) rafinirano ulje ili mast znači ulje ili mast koje je prošlo postupak rafiniranja iz tačke 14. Kataloga hraniva koji je sastavni dio propisa koji reguliše oblast hraniva i krmnih smješa koje se stavljaju na tržište za ishranu životinja.

OBJEKTI I OPREMA

1. Objekti za preradu i skladištenje hrane za životinje, oprema, kontejneri, sanduci, vozila i njihova neposredna okolina moraju biti čisti i moraju se sprovesti programi za kontrolu štetočina

2. Raspored, dizajn, konstrukcija i veličina objekata i opreme treba da:

(a) omogućavaju adekvatno čišćenje i/ili dezinfekciju;

(b) budu takvi da na najmanju moguću mjeru svedu rizik od greške i da spriječe kontaminaciju, unakrsnu kontaminaciju i bilo kakve negativne posledice po bezbjednost i kvalitet proizvoda. Mašine koje dolaze u kontakt sa hranom treba da se osuše nakon bilo kog procesa mokrog čišćenja

3. Objekti i oprema koja se upotrebljava za miješanje i/ili proizvodnju moraju se na odgovarajući način i redovno provjeravati u skladu sa pisanim procedurama koje je proizvođač unapred utvrdio za te proizvode:

(a) Sve vage i mjerni uređaji koji se koriste u proizvodnji hrane za životinje moraju biti odgovarajući za opseg težina ili zapremina koje se mjere i moraju se redovno provjeravati u pogledu tačnosti;

(b) Svi mikseri koji se koriste u proizvodnji hrane za životinje moraju biti odgovarajući za opseg težina ili zapremina koje se mešaju i moraju biti sposobni da obezbede odgovarajuće homogene

smješe i homogena razblaženja. Operateri moraju dokazati efikasnost miksera u pogledu homogenosti.

4. Objekti moraju imati odgovarajuće prirodno i/ili vještačko osvjetljenje.

5. Uređaji za odvođenje otpadnih voda moraju odgovarajući za predviđenu namjenu ; moraju biti projektovani i izgrađeni tako da se izbjegne rizik od kontaminacije hrane za životinje

6. Voda koja se koristi u proizvodnji hrane za životinje mora biti odgovarajućeg kvaliteta za životinje; cjevovodi za vodu moraju biti izrađeni od inertnog materijala

7. Otpadne vode, otpad i kišnicu uklanjati na način koji obezbjeđuje da oprema, kao i bezbjednost i kvalitet hrane za životinje, ne budu ugroženi . Kvarenje i prašina moraju se kontrolisati kako bi se spriječila invazija štetočina.

8. Prozore i druge otvore treba, kad je to potrebno, zaštititi od štetočina. Vrata se moraju dobro zatvarati i kad su zatvorena moraju onemogućiti ulazak štetočinama.

9. Plafoni i nadzemni elementi moraju se projektovati, izvesti, izgraditi i završno obraditi tako da sprječe nakupljanje prljavštine i smanje kondenzaciju, rast nepoželjnih plesni i otpadanje čestica koje mogu uticati na bezbjednost i kvalitet hrane za životinje.

10. Objekti koji obavljaju jednu ili više sledećih aktivnosti radi stavljanja na tržište proizvoda za upotrebu u hrani za životinje podliježu odobrenju u skladu sa članom 10 stav 3:

(a) prerada sirovog biljnog ulja, osim onih koji potpadaju pod primjenu propisa o higijeni hrane;

(b) oleohemijska proizvodnja masnih kiselina;

(c) proizvodnja biodizela;

(d) miješanje masti.

OSOBLJE

Subjekt u poslovanju sa hranom za životinje moraju imati dovoljan broj zaposlenih sa znanjem i kvalifikacijama neophodnim za proizvodnju odgovarajućih proizvoda . Organizaciona šema, koja prikazuje kvalifikacije (npr. diplome, profesionalno iskustvo) i odgovornosti rukovodećeg osoblja, mora biti izrađena i stavljena na raspolaganje nadležnim organima zaduženim za inspekciju.

Svi zaposleni moraju biti jasno i pisanim putem obavješteni o svojim dužnostima, odgovornostima i ovlašćenjima, naročito kada se izvrše bilo kakve izmjene, kako bi se obezbedio željeni kvalitet proizvoda.

PROIZVODNJA

1. Mora biti imenovano kvalifikovano lice odgovorno za proizvodnju

2. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju obezbediti da se različite faze proizvodnje sprovode u skladu sa prethodno utvrđenim pisanim procedurama i uputstvima, koja imaju za cilj definisanje, provjeru i kontrolu kritičnih tačaka u proizvodnom procesu

3. Moraju se preduzeti tehničke ili organizacione mjere kako bi se, po potrebi, izbjegla ili na najmanju moguću mjeru svela bilo kakva unakrsna kontaminacija i greške. Mora postojati dovoljan i odgovarajući način za sprovođenje kontrola tokom proizvodnje.

4. Prisutnost zabranjenih supstanci, neželjenih materija i drugih kontaminanata u hrani, u vezi sa zdravljem ljudi ili životinja, mora da se prati, a odgovarajuće strategije kontrole kako bi se rizik minimizirao treba da budu primjenjene.

5. Otpad i materijali koji nisu pogodni za hranu za životinje treba da budu izolovani i jasno identifikovani. Svi takvi materijali koji sadrže opasne nivoe veterinarskih lijekova, kontaminanata ili drugih opasnosti treba da se odlože na odgovarajući način i ne smiju se upotrebljavati kao hrana za životinje

6. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju preduzeti adekvatne mjere kako bi se obezbedila sljedivost proizvoda

7. Objekti koji miješaju masti i stavljaju na tržište proizvode namijenjene ishrani životinja moraju sve proizvode namenjene ishrani životinja fizički odvojiti od proizvoda namenjenih za druge svrhe osim ako su ti drugi proizvodi u skladu sa propisima o higijeni hrane i nepoželjnim materijama u hrani za životinje;

8. Na oznaci proizvoda mora biti jasno naznačeno jesu li namijenjeni za hranu za životinje ili za druge svrhe. Ako je za određenu seriju proizvoda naznačeno da nije namijenjena za upotrebu u ishrani životinja, tu oznaku subjekt u kasnijoj fazi lanca ne može naknadno mijenjati.

9. Pri označavanju hraniva treba se pridržavati propisa koji regulišu oblast stavljanja na tržište i upotrebu hrane za životinje i upotrebljavati oznake koje su utvrđene u skladu sa katalogom hraniva

KONTROLA KVALITETA

1. Kada je to potrebno, mora se imenovati kvalifikovana osoba odgovorna za kontrolu kvaliteta.

2. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje, kao dio sistema kontrole kvaliteta, moraju imati pristup laboratoriji s odgovarajućim osobljem i opremom.

3. Plan kontrole kvaliteta mora biti izrađen u pisanoj formi i sproveden, a treba da obuhvati, posebno, provjere kritičnih tačaka u procesu proizvodnje, procedure i učestalost uzorkovanja, metode analize i njihovu učestalost, usklađenost sa specifikacijama

– kao i odredište u slučaju neusklađenosti

– i to u čitavom postupku od prerade sirovina do gotovih proizvoda.

4. Dokumentacija koja se odnosi na sirovine korišćene u finalnim proizvodima mora se čuvati kod proizvođača radi obezbjeđenja sljedljivosti. Takva dokumentacija mora biti dostupna nadležnim organima tokom perioda koji odgovara roku trajanja proizvoda sa kojim su stavljeni na tržište. Pored toga, uzorci sastojaka i svake serije proizvoda koji su proizvedeni i stavljeni na tržište, ili svake specifične proizvodne jedinice (u slučaju kontinuirane proizvodnje), moraju se uzimati u dovoljnoj količini koristeći proceduru koju je proizvođač prethodno utvrdio i čuvati, radi obezbeđenja sljedljivosti (redovno, u slučaju proizvodnje isključivo za potrebe samog proizvođača). Uzorci moraju biti zapečaćeni i označeni radi lakog identifikovanja; oni se moraju skladištiti pod uslovima koji sprečavaju svaku nenormalnu promjenu u sastavu uzorka ili bilo kakvo falsifikovanje. Uzorci moraju biti na raspolaganju nadležnim organima tokom perioda koje odgovara roku trajanja sa kojim je hrana za životinje stavljena na tržište. U slučaju hrane za životinje koje se ne gaje za proizvodnju hrane, proizvođač hrane za životinje mora čuvati samo uzorke gotovog proizvoda.

PRAĆENJE DIOKSINA ZA ULJA, MASTI I DOBIJENE PROIZVODE

1. Subjekt u poslovanju hranom za životinje koji stavljaju na tržište masti, ulja ili od njih dobijene proizvode koji su namijenjeni korišćenju u hrani za životinje, uključujući krmne smješe dužan je da vrši kontrolu odnosno ispitivanje proizvoda u akredirovanim laboratorijama na zbir dioksina i dioksina sličnih PCB-u u skladu sa propisom o utvrđivanju metoda uzorkovanja i analize za službenu kontrolu hrane za životinje.

2. Za dopunu HACCP plana subjekta u poslovanju sa hranom za životinje, analize nevedene u tački . sprovode se najmanje sljedećom učestalošću (ako nije dodatno određeno, serija proizvoda koju treba analizirati ne smije prelaziti 1 000 tona):

(a) subjekti u poslovanju sa hranom za životinje koji prerađuju sirove biljne masti i ulja:

(i) 100 % serija proizvoda dobijenih iz ulja i masti biljnog porijekla, osim sljedećeg:

— glicerina,

— lecitina,

— guma,

— proizvoda iz podtočke ii.;

(ii) kisela ulja od hemijskog rafinisanja, sapunski talozi, upotrebljavano sredstvo za filtriranje, upotrebljavana zemlja za bijeljenje i ulazne serije sirovog kokosovog ulja analiziraju se i dokumentiraju kao dio sistema HACCP-a

(b) subjekti u poslovanju sa hranom za životinje koji proizvode životinjsku mast, uključujući prerađivače životinjske masti:

(i) jedna reprezentativna analiza na 5 000 tona s najmanje jednom reprezentativnom analizom životinjskih masti i od njih dobijenih proizvoda koji pripadaju materijalu kategorije 3. godišnje, kako je navedeno u propisima koji regulišu oblast zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porijekla i od njih dobijene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ili iz objekta odobrenog u skladu sa propisima koji regulišu oblast određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog porijekla

(c) subjekti u poslovanju sa hranom za životinje koji proizvode riblje ulje:

(i) 100 % serija ribljeg ulja ako je proizvedeno:

— od proizvoda dobijenih od ribljeg ulja osim rafinisanog ribljeg ulja,

— ribolova bez istorije nadzora, nepoznatog porijekla ili sa Baltičkog mora,;

— od ribljih nusproizvoda iz objekata koji proizvode ribu za ishranu ljudi koji nisu odobreni,

— plave bakalarke (blue whiting) ili menhaden ribe (ribe iz porodice haringi);

(ii) 100 % izlaznih serija proizvoda dobijenih od ribljeg ulja osim rafinisanog ribljeg ulja;

(iii) jedna reprezentativna analiza na 2 000 tona za riblje ulje koje nije navedeno u podtački i.;

(iv) riblje ulje dekontaminirano službeno odobrenim postupkom iz propisa o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje, i propisa o utvrđivanju kriterijuma prihvatljivosti za postupke detoksifikacije koji se primjenjuju na proizvode namijenjene hrani za životinje;

(d) oleohemijska industrija koja stavlja na tržište hranu za životinje:

(i) 100 % ulaznih serija životinjskih masti koje nisu navedene u tački b ili h, ribljeg ulja koje nije navedeno u tački c ili h, otpadnih ulja i masti od subjekata u poslovanju sa hranom obuhvaćenih područjem primjene propisa o higijeni hrane i mješavina masti i ulja;

(ii) 100 % serija proizvoda dobijenih iz ulja i masti stavljenih na tržište kao hrana za životinje osim sljedećeg:

— glicerina,

— čistih destilisanih masnih kiselina nastalih cijepanjem,

— proizvoda iz podtačke (iii);

(iii) sirove masne kiseline nastale cijepanjem, masne kiseline esterificirane glicerolom, mono i digliceridi masnih kiselina, soli masnih kiselina i ulazne serije sirovog kokosovog ulja analiziraju se i dokumentiraju kao dio sistema HACCP-a;

(e) industrija biodizela koja stavlja na tržište hranu za životinje:

(i) 100 % ulaznih serija životinjskih masti koje nisu navedene u tački b ili h, ribljeg ulja koje nije navedeno u tački c ili h, otpadnih ulja i masti od subjekata u poslovanju sa hranom obuhvaćenih područjem primjene propisa o higijeni hrane i mješavina masti i ulja;

(ii) 100 % serija proizvoda dobijenih iz ulja i masti stavljenih na tržište kao hrana za životinje osim sljedećeg:

— glicerina,

— lecitina,

— guma,

— proizvoda iz podtačke (iii);

(iii) kisela ulja od hemijskog rafinisanja, sapunski talozi i sirovo kokosovo ulje analiziraju se i dokumentiraju kao dio sistema HACCP-a;

(f) objekti za miješanje masti:

(i) 100 % ulaznih serija sirovog kokosovog ulja, životinjskih masti koje nisu navedene u tački b ili h, ribljeg ulja koje nije navedeno u tački c ili h, otpadnih ulja i masti od subjekata u poslovanju sa hranom obuhvaćenih područjem primjene propisa o higijeni hrane, mješavina masti i ulja te proizvoda dobijenih od ulja i masti osim sljedećeg:

— glicerina,

— lecitina,

— guma,

— proizvoda iz podtačke (ii);

(ii) kisela ulja od hemijskog rafinisanja, sirove masne kiseline nastale razdvajanjem, čiste destililovane masne kiseline nastale razdvajanjem i sapunski talozi analiziraju se i dokumentuju kao dio sistema HACCP-a

ili

(iii) 100 % serija mješavina masti i ulja namijenjenih za hranu za životinje.

Subjekt u poslovanju sa hranom za životinje nadležnom tijelu daje izjavu o alternativu koju je izabrao;

(g) proizvođači krmnih smješa za životinje koje proizvode hranu osim onih iz tačke f:

(i) 100 % ulaznih serija sirovog kokosovog ulja, životinjskih masti koje nisu navedene u tački b ili h, ribljeg ulja koje nije navedeno u tački c ili h, otpadnih ulja i masti od subjekata u poslovanju sa hranom obuhvaćenih područjem primjene propisa o higijeni hrane, mješavina masti i ulja te proizvoda dobijenih od ulja i masti osim sljedećeg:

— glicerina,

— lecitina,

— guma,

— proizvoda iz podtočke ii.

(ii) kisela ulja od hemijskog rafinisanja, sirove masne kiseline nastale razdvajanjem, čiste destilirane masne kiseline nastale razdvajanjem; sredstvo za filtriranje, zemlja za bijeljenje i sapunski talozi analiziraju se i dokumentuju kao dio sistema HACCP-a;

(iii) 1 % serija proizvedene krmne smješe koja sadrži proizvode iz podtačaka (i) i (ii);

(h) uvoznici koji stavljaju na tržište sljedeću hranu za životinje:

(i) 100 % uvezenih serija sirovog kokosovog ulja, životinjskih masti, ribljih ulja, otpadnih ulja i masti od subjekata u poslovanju sa hranom, miješanih masti i ulja, tokoferola dobivenih od biljnih ulja i tokoferil acetata dobijenog od njih te proizvoda dobivenih od ulja i masti osim sljedećeg:

— glicerina,

— lecitina,

— guma,

— proizvoda iz podtačke (ii);

(ii) kisela ulja od hemijskog rafinisanja, sirove masne kiseline nastale razdvajanjem, čiste destilirane masne kiseline nastale razdvajanjem i sapunski talozi analiziraju se i dokumentuju kao dio sistema HACCP-a.

3. Ako se može pokazati da je homogena pošiljka veća od maksimalne veličine serije prema tački 2 i da je uzorkovana na reprezentativan način, rezultati analize pravilno uzetog i zapečaćenog uzorka biće smatrani prihvatljivim

4. Kada subject u poslovanja sa hranom za životinje ima dokumentovani dokaz da je partija proizvoda ili svi sastojci partije proizvoda, kako je navedeno u tački 2, koji ulazi u njegov objekat, već analizirana u ranijoj fazi proizvodnje, prerade ili distribucije, subject u poslovanju sa hranom za životinje biće oslobođen obaveze da analizira ocu seriju

5. Svaka serija proizvoda analizirana u skladu sa tačkom 2 mora biti praćena dokumentacionim dokazom da su ovi proizvodi, ili svi njihovi sastavni djelovi, analizirani ili su poslani na analizu u akreditovanu laboratoriju navedenu u tački 1, osim za serije proizvoda navedene u tački 2(a)(ii), (b)(i), (c)(iii), (c)(iv), (d)(iii), (e)(iii), (f)(ii), (g)(ii) i (h)(ii).

Dokaz o analizi mora nedvosmisleno povezivati isporuku i testiranu seriju ili serije. Ova veza mora biti opisana u dokumentovanom sistemu sledljivosti koji je uspostavljen u prostorijama dobavljača. Posebno, kada isporuka potiče iz više serija ili komponenti, dokumentacioni dokaz koji se pruža mora predstavljati dokaz za svaku od komponenti isporuke. U slučaju da se testiranje vrši na proizvodu koji izlazi iz proizvodnje, dokaz da je proizvod analiziran predstavlja analitički izveštaj.

Svaka isporuka proizvoda, kako je navedeno u tački 2(b)(i) ili (c)(iii), mora biti praćena dokazom da ovi proizvodi ispunjavaju zahtjeve iz tačke 2(b)(i) ili (c)(iii). Ako je potrebno, dokaz o analizi koji uključuje isporučenu seriju ili serije mora biti dostavljen primaocu kada operater dobije analize od ovlašćenih laboratorija.

6. Ako su sve dolazne serije proizvoda, na koje se odnosi tačka 2(g)(i), koje ulaze u proizvodni proces, analizirane u skladu sa zahtjevima ove Uredbe i ako se može osigurati da proizvodni proces, rukovanje i skladištenje ne povećavaju zagađenje dioksinima, subject u poslovanju sa hranom za životinje biće oslobođen obaveze analize izlaznog proizvoda, i umjesto toga će ga analizirati u skladu sa HACCP sistemom

7. Kada subject u poslovanju sa hranom za životinje ovlasti laboratoriju da izvrši analizu, kako je navedeno u tački 1, on mora uputiti laboratoriju da saopšti rezultate te analize nadležnom organu u slučaju da su prekoračene granice dioksina utvrđene u propisima o nepoželjnim materijama u hrani za životinje.

Kada subject u poslovanju sa hranom za životinje ovlasti laboratoriju koja se nalazi u drugoj državi od one u kojoj se nalazi subject u poslovanju sa hranom za životinje koji naručuje analizu, on mora uputiti laboratoriju da izvji svoje nadležno tijelo, koji će obavjestiti nadležno tijelo države u kojoj se nalazi subject u poslovanju sa hranom za životinje.

Subject u poslovanju sa hranom za životinje mora obavjestiti nadležni organ države u kojoj se nalaze ako angažuju laboratoriju koja se nalazi u drugoj državi. Mora se dostaviti dokaz da laboratorija izvršava analizu u skladu sa propisom o metodama uzorkovanja i analize za službenu kontrolu hrane za životinje.

SKLADIŠTENJE I TRANSPORT

1. Proizvedena hrana za životinje mora se držati odvojeno od hraniva i dodataka hrani za životinje kako bi se izbjegla svaka unakrsna kontaminacija s proizvedenom hranom za životinje. Moraju se koristiti odgovarajući materijali za pakovanje
2. Hrana za životinje mora se skladištiti i prevoziti u odgovarajućim kontejnerima. Kontejneri se skladište u za to predviđenim i prilagođenim prostorijama koja ispunjavaju načela dobre skladišne prakse i u koja imaju pristup samo osobe ovlaštene od strane subjekta u poslovanju sa hranom za životinje.
3. Hrana za životinje treba da se skladišti i transportuje na način kojim se obezbjeđuje njena identifikacija, kako bi se izbjegla svaka zamjena i unakrsna kontaminacija i spriječilo kvarenje hrane za životinje
4. Kontejneri i oprema koja se upotrebljava za transport, skladištenje, prenos, rukovanje i vaganje hrane za životinje, treba da se održavaju u čistom stanju u skladu sa programom čišćenja, tako da ostaci deterdženata i dezinficijensa budu svedeni na najmanju moguću mjeru.
5. Kvarenje hrane za životinje treba smanjiti na najmanju moguću mjeru, kako bi se spriječila invazija štetočina.
6. Temperature treba održavati na nivou na kojem ne dolazi do kondenzacija i kvarenja.
7. Spremnici koji se koriste za skladištenje ili transport mješavina masti, ulja biljnog porijekla ili od njih dobijenih proizvoda namijenjenih za hranu za životinje ne smiju se koristiti za prijevoz ili skladištenje drugih proizvoda, osim ako su ti proizvodi u skladu sa zahtjevima :
 - o higijeni hrane , i
 - o nepoželjnim materijama u hrani za životinje.Oni se čuvaju odvojeno od svih drugih pošiljki, ako postoji rizik od kontaminacije
Ako ovakva odvojena utreba nije moguća, kontejnere je potrebno detaljno očistiti tako da se uklone svi tragovi proizvoda, ako su ti kontejneri prethodno bili korišteni za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve:
 - o higijeni hrane , i
 - o nepoželjnim materijama u hrani za životinje.Životinjske masti iz kategorije 3, kako je regulisano propisom o zdravstvenim pravilima za nusproizvode životinjskog porijekla i od njih dobijene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi , koje su namijenjene korištenju u hrani za životinje skladište se i prevoze u skladu sa tim propisom.

VOĐENJE EVIDENCIJA

1. Svi subjekti u poslovanju sa hranom za životinje, uključujući i one koji su samo trgovci koji nikad ne drže proizvode u svojim objektima, moraju voditi evidenciju s odgovarajućim podacima koji sadrže detalje o nabavci, proizvodnji i prodaji radi efikasne sljedivosti od prijema do isporuke na konačno odredište, uključujući izvoz.
2. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje, osim onih koji su samo distributeri i koji nikad ne drže proizvode u svojim objektima, dužni su voditi evidenciju koja sadrži:
 - (a) dokumentaciju koja se odnosi na proizvodni proces i nadzorSubjekti u poslovanju sa hranom za životinje dužni su imati sistem dokumentacije osmišljen tako da definiše i osigura kontrolu kritičnih tačaka u proizvodnom procesu i da uspostavi i sprovede plan kontrole kvaliteta. Oni moraju čuvati rezultate relevantnih kontrola. Ovaj skup dokumenata

mora se čuvati tako da bude moguće pratiti historiju proizvodnje svake serije proizvoda koja se stavlja u promet i utvrditi odgovornost ukoliko dođe do reklamacija.

(b) dokumentaciju koja se odnosi na sljedivost, posebno:

(i) za dodatke hrani za životinje:

— vrstu i količinu proizvedenih dodataka hrani za životinje, odgovarajuće datume proizvodnje i, kad je to potrebno, broj radnog naloga (serijski broj) ili broj šarže proizvodnje u slučaju kontinuirane proizvodnje,

— naziv i adresu objekta u koji su dodaci hrani za životinje isporučeni, vrstu i količinu isporučenih dodataka hrani za životinje i, kad je to potrebno, broj radnog naloga (serijski broj) ili broj šarže proizvodnje u slučaju kontinuirane proizvodnje;

(ii) za proizvode obuhvaćene propisom o određenim proizvodima koji se koriste u ishrani životinja:

— vrstu proizvoda i proizvedenu količinu, odgovarajuće datume proizvodnje i, kad je to potrebno, broj radnog naloga (serijski broj) ili broj šarže proizvodnje u slučaju kontinuirane proizvodnje,

— naziv i adresu objekata ili korisnika (objekata ili poljoprivrednih gazdinstava) kojima su dodaci hrani za životinje isporučeni, zajedno sa detaljima o prirodni količini isporučenih proizvoda i, kad je to potrebno, broj radnog naloga (serijski broj) ili broj šarže proizvodnje u slučaju kontinuirane proizvodnje;

(iii) za premikse:

— ime i adresu proizvođača ili dobavljača dodataka hrani za životinje, vrstu i količinu upotrijebljenih dodataka hrani za životinje i, kad je to potrebno, broj radnog naloga (serijski broj) ili broj šarže proizvodnje u slučaju kontinuirane proizvodnje,

— kad je to potrebno, datum proizvodnje premiksa i broj serije,

— naziv i adresu objekta u koji je premiks isporučen, datum isporuke, vrstu

i

(iv) za krmne smješe/hraniva:

— ime i adresu proizvođača ili dobavljača dodatka hrani za životinje/ premiksa, vrstu i količinu upotrijebljenog premiksa i broj serije kad je to potrebno,

— ime i adresu dobavljača hraniva i dopunske krmne smjese i datum isporuke, — vrstu, količinu i sastav krmne smješe,

— vrstu i količinu hraniva ili proizvedene krmne smješe s datumom proizvodnje kao i imenom i adresom kupca (npr. poljoprivredno gazdinstvo, drugi subjekti u poslovanju sa hranom za životinje).

REKLAMACIJE I POVLAČENJE PROIZVODA

1. Subjekti u poslovanju sa hranom za životinje moraju uspostaviti sistem za evidenciju i postupanje u slučaju reklamacija.

2. Prema potrebi, uspostavljaju sistem za hitno povlačenje proizvoda s tržišta. Pisanim procedurom mora se definisati odredište svih povučenih proizvoda, a prije nego što takvi proizvodi budu ponovo stavljeni u promet, moraju proći ponovnu kontrolu kvaliteta

DOBRA HRANIDBENA PRAKSA
PAŠA

Ispašu na pašnjacima i poljima treba obaviti na takav način da se na najmanju moguću mjeru svede kontaminacija hrane životinjskoga porijekla fizičkim, biološkim ili hemijskim onečišćivačima. Gde je to prikladno, mora se poštovati odgovarajući period odmora prije nego što se dozvoli stoci da pase na pašnjacima, usjevima i ostacima usjeva, kao i između rotacija ispaše, kako bi se smanjila biološka unakrsna kontaminacija stajnjakom, tamo gdje takav potencijalni problem postoji, i kako bi se osiguralo da se poštuju periodi zadržavanja za primjenu kemijskih sredstava u poljoprivredi.

ZAHTJEVI KOJI SE ODOSE NA OPREMU ZA ŠTALE I HRANJENJE

Objekat za držanje životinja mora biti projektovana tako da se može adekvatno čistiti. Objekat za držanje životinja i oprema za hranjenje moraju se temeljno i redovno čistiti kako bi se smanjio rizik onečišćenja. Hemikalije koje se koriste za čišćenje i dezinfekciju moraju se koristiti prema uputstvima i skladištiti dalje od hrane za životinje ili područja za hranjenje.

Mora se uspostaviti sistem za suzbijanje štetočina kako bi se kontrolisao pristup štetočina. Objekat za držanje životinja, sa ciljem smanjenja mogućnosti kontaminacije hrane za životinje i materijala za prostirku ili objekta.

Zgrade i oprema za hranjenje moraju se održavati čistima. Moraju se uspostaviti sistemi za redovno uklanjanje stajnjaka, otpadnog materijala i drugih mogućih izvora kontaminacije hrane za životinje.

Hrana za životinje i materijal za prostirku koji se koriste u objektu za držanje životinja moraju se često mijenjati i ne smije se dozvoliti da postanu buđavi.

ISHRANA

1. Skladištenje

Hrana za životinje mora se skladištiti odvojeno od hemijskih sredstava i drugih proizvoda koji su zabranjeni u ishrani životinja. Skladišni prostori i kontejneri moraju biti čisti i suvi i, kada je to potrebno, moraju se sprovesti odgovarajuće mjere kontrole štetočina. Skladišni prostori i kontejneri moraju se redovno čistiti kako bi se izbjegla nepotrebna unakrsna kontaminacija.

Sjeme se mora skladištiti na propisan način, tako da nije dostupno životinjama.

Medicinirana hrana za životinje i hrana za životinje namijenjena različitim kategorijama ili vrstama životinja mora se skladištiti tako da se smanji rizik od zamjene i da se takvom hranom ne hrane životinje kojima ona nije namijenjena.

2. Distribucija

Sistem distribucije hrane za životinje na gazdinstvu mora osiguravati da se odgovarajuća hrana šalje na željeno odredište. Tokom distribucije i ishrane, hranom za životinje mora se postupati tako da se izbjegne kontaminacija iz kontaminiranih skladišnih prostora i opreme. Hranom za životinje mora se postupati odvojeno od medicinirane hrane za životinje kako bi se spriječila kontaminacija.

Oprema za hranjenje i prevozna sredstva za hranu za životinje na gazdinstvu moraju se povremeno čistiti, posebno kad se upotrebljavaju za isporuku i distribuciju medicinirane hrane za životinje.

HRANA ZA ŽIVOTINJE I VODA

Voda za piće ili za akvakulturu mora biti odgovarajuće kakvoće za životinje kojima je namijenjena. U slučaju kada postoji zabrinutost zbog kontaminacije životinja ili životinjskih proizvoda putem vode, moraju se poduzeti mjere za ocjenu i smanjivanje opasnosti na najmanju mjeru. Oprema za hranidbu i napajanje mora se projektirati, izraditi i postaviti na takav način da se kontaminacija hrane za životinje i vode svede na najmanju mjeru. Kad je to moguće sustavi za vodu redovito se čiste i održavaju

OSOBLJE

Osoba odgovorna za ishranu i držanje životinja mora biti za to osposobljena i imati odgovarajuće znanje i vještine

POGLAVLJE 1

1. Dodaci hrani za životinje odobreni na osnovu uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) :

- nutritivni dodaci: svi dodaci u grupi,
- zootehnički dodaci: svi dodaci u grupi,
- tehnološki dodaci: dodaci hrani za životinje obuhvaćeni Prilogom 2. stavom 1. tačkom (b) („antioksidansi“) uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) samo oni s fiksnim najvećim sadržajem,
- senzorni dodaci: dodaci hrani za životinje obuhvaćeni Prilogom 2 stavom 2. tačkom (a) („boje“) uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) : karotenoidi i ksantofili.

POGLAVLJE 2.

Dodaci hrani za životinje odobreni na osnovu uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) :

- zootehnički dodaci: dodaci hrani za životinje obuhvaćeni Prilogom 2. stavom 4. tačkom (d) („ostali zootehnički dodaci“) uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) ,
- antibiotici: svi dodaci,
- kokcidiostatici i histomonostatici: svi dodaci,
- pospješivači rasta: svi dodaci,
- nutritivni dodaci:
- dodaci hrani za životinje obuhvaćeni Prilogom 2 stavom 3 tačkom (a) (vitamini, provitamini i hemijski slične materije) uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) : A i D,
- dodaci hrani za životinje obuhvaćeni Prilogom 2 stavom 3 tačkom (b) („mineračne mješavine“) uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) : Cu i Se.

POGLAVLJE 3.

Dodaci hrani za životinje odobreni u skladu s uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025):

- Zootehnički dodaci: dodaci hrani za životinje obuhvaćeni Prilogom 2 stavom 4. tačkom (d) („ostali zootehnički dodaci“) uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište (Sl.list CG", br. 7/2018, 46/2018, 44/2019, 120/2020, 9/2023 i 46/2025) :
- antibiotici: svi dodaci,
 - kokcidiostati i histomonostati: svi dodaci,
 - pospješivači rasta: svi dodaci.

POGLAVLJE I.

Popis odobrenih subjekata u poslovanju sa hranom za životinje

1	2	3	4	5
Broj odobrenja	Djelatnost	Ime ili naziv subjekta ⁽¹⁾	Adresa ⁽²⁾	Napomene
<p>(¹) Ime ili naziv subjekta koji obavlja djelatnost poslovanja sa hranom za životinje.</p> <p>(²) Adresa subjekta u poslovanju sa hranom za životinje.</p>				

POGLAVLJE II.

Broj odobrenja mora imati sljedeću strukturu:

1. slovo „α” ako je subjekt u poslovanju sa hranom za životinje odobren;
2. oznaka ISO države članice ili treće zemlje u kojoj je subjekt u poslovanju sa hranom za životinje smješten;
3. nacionalni identifikacioni broj s najviše osam alfanumeričkih oznaka.